

SZTE hírek > Hírchívum > 2018. Október

Az egyetemisták, a MEFESZ követeléseivel Szegedről indult az 1956-os forradalom

2018. október 17.

„Ahol a forradalom lángja föllobbant...” – emlékeztet a MEFESZ-emlékmű arra, hogy a szegedi egyetemen alakult meg 1956. október 16-án a kommunista párttól független első szervezet, melynek ifjú tagjai először fogalmazták meg és hírelték az 1956-os forradalom követeléseit. Erre a történelemformáló szerepre is emlékezett az SZTE a 2018. október 16-i ünnepség-sorozattal.

Cikk nyomtatás

Link küldés

Tetszik 0

Tweet

Szegedi joghallgatók kezdeményezték, diáktársaik és oktatóik nagy része támogatta a Magyar Egyetemisták és Főiskolások Szövetsége, a MEFESZ 1956. október 16-i megalapítását. Erre emlékezett és emlékeztetett a Szegedi Tudományegyetem a 2018. október 16-i ünnepség-sorozattal.

A program-sorozaton készült fotók itt

(<https://www.flickr.com/photos/143739712@N04/albums/72157699287794002>) elérhetőek

A szegedi joghallgatók lapjának különszáma

Az 1956 forradalmára és forradalmáira emlékező szegedi egyetemi ünnepség-sorozat a MEFESZ egyik alapítójának, Lejtényi András joghallgatónak az SZTE Állam- és Jogtudományi Kar épületében elhelyezett emléktáblájánál kezdődött.

Egykori és mai hallgatók helyeztek el koszorút az 1956-os emlékhelynél. A 62 évvel ezelőtti történelmi fordulat hátterét megvilágítva „Az 1956-os forradalom és szabadságharc idővonala” vezércikkkel, „Minden Szegeden kezdődött – a MEFESZ története” című, Kiss Tamással, a MEFESZ-alapítás „ötletgazdájával” készült interjúval jelent meg „A szegedi joghallgatók hivatalos lapja”, a „Magyar Közöny” 2018. októberi száma.

Az újságcikkekben leírt sorsfordító eseménysor egykori szegedi résztvevői és mai tisztelőik az SZTE két – a bölcsész kar és a TIK – épülete közötti Göncz Árpád sétányon magasodó MEFESZ-emlékműnél folytatták az évfordulós ünneplést.

Koszorúk a MEFESZ-emlékműnél

Kőbe vésték: „Ahol a forradalom lángja föllobbant... – Auditórium Maximum”. A szegedi egyetem és a szegedi egyetemi polgárok forradalmi szerepére emlékezők – köztük Dr. Kiss Tamás, a MEFESZ egyik alapítója és egykori hallgatótársai; az SZTE rektora, Prof. Dr. Rovó László és kancellárja, Dr. Fendler Judit; az SZTE mai hallgatói és oktatói – állták körül a MEFESZ fekete márványból faragott emlékművét.

Az ünneplőket Varga Levente, az SZTE BTK hallgatói önkormányzati vezetője köszöntötte. Az ifjú szónok elmondta: a Magyar Egyetemisták és Főiskolások Szövetsége alapítói még nem is sejtették, hogy milyen sorsfordító események láncolatához vezet cselekedetük. Ám 62 év távlatából már látható, mennyit jelentett az, hogy az egyetemi ifjúság tagjai – életük kockáztatásával – kiálltak igazukért. A szegedi bölcsészhallgató szerint a mostani fiatalok elképzelni sem tudják, milyen nehéz volt az akkori rendszerben megfogalmazni és véghezvinni a MEFESZ 12, majd 16 pontba foglalt követeléseit.

– Ne csak évente egyszer emlékezzünk ezekre az 1956-os tettekre és emberekre! – kérte hallgatótársait a HÖK-vezető. Szerinte a fiataloknak bátran ki kell állniuk a véleményükért, mert ennyi idősen is lehet tenni a változásért, amire jó példával szolgálnak a MEFESZ-alapítók.

Koszorút helyezett el a MEFESZ-emlékmű talapzatánál az 1956-os ifjúsági szervezet egykori elnöke, Dr. Kiss Tamás és az SZTE EHÖK általános alelnöke, Ormándi Katalin; a MEFESZ alapító tagjai képviseletében Nagy Sándor és Karácsonyi Gizella; az SZTE vezetése nevében Prof. Dr. Rovó László rektor és Dr. Fendler Judit kancellár; a Belvedere Alapítvány képviseletében megjelent történészek: Dr. Döbör András, Dr. Jancsák Csaba, Dr. Kiss Gábor Ferenc, Haág Zalán. Az egyetemi ünnepségen a tisztelet virágaival emlékezett a MEFESZ-re – többek között – a fiatal egyetemi dolgozók és Szeged város képviselője is.

„Mi, szegediek megtettük az első lépést...” – utal az itteni egyetem hallgatók és oktatók cselekedetének jelentőségére a MEFESZ-emlékmű felirata. A koszorúzási ünnepséget követően az ötvenes évek fiataljai, az egykori diáktársak, kollégiumi szobatársak – például Prof. Dr. Leindler László, az SZTE Széchenyi-díjas matematikusa, akadémikus és Dr. Kiss Tamás – örömmel és szeretettel köszöntötték egymást, beszélgettek, idézték fel életútjuk találkozási pontjait.

Történelmi időkről történelmi helyszínen

Az Auditórium Maximumban, a szegedi egyetem 1956-beli legnagyobb előadótermében, az SZTE Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar épületében folytatódott a 62 évvel ezelőtti történetek ünneplése. A történelmi helyszínen együtt voltak jelen azok, akik 1956 őszén is e padokban ültek, illetve az SZTE jelenlegi hallgatói és vezetői – köztük a rektor, a kancellár, a főigazgatók és igazgatók –, munkatársai.

A diktatúra hangulatát idézte meg beszédében Dr. habil. Zakar Péter. Az SZTE nemzetközi és közkapcsolati rektorhelyettese egy ismerőse életének fordulópontjait ismertette igyekezett érzékelteni a múlt század közepén élők sorsának nehézségeit. Bár jómaga 1956 után 7 évvel született, mégis végig kísérte sorsát a 62 évvel ezelőtti forradalom és szabadságharc tragikumai – árulta el a történész oktató.

Ismerőse, az 1949-ben német-olasz szakon végzett hallgató, későbbi veszprémi tanár politikai kálváriája azzal kezdődött, hogy – egy volt csoporttársától a „disszidálása” idején elkobzott címlista alapján – a frissdiplomás nyelvtanárt is letartóztatták. A történész rektorhelyettes az ötvenes évekbeli diktatúra vélt vagy valós ellenségeivel szembeni bánásmód leírására a mai fiatalok számára jórészt ismeretlen kifejezéseket – „ávós”, „rohadék, nép ellensége”, „köztársaság ellenes összeesküvés vádjával letartóztatott”, „kínzás az Andrássy út 60-ban”, „magukkal nem kell elszámolni”, „politikai foglyok” – is használt.

– A szabadság néhány napja után, 1957-ben ismét a váci börtönben találkozott az 50-es években meghurcolt német-olasz szakos tanár és több korábbi rabtársa – folytatta veszprémi ismerőse történetét Dr. habil. Zakar Péter. Az SZTE történész rektorhelyettese elmondta: a rabtársak barátok lettek, szabadulásuk után segéd munkásként dolgozhattak, csak később gyakorolhatták nyelvtanári, műfordítói, színészi hivatásukat. A rendszerváltozás után az egykori politikai foglyok között akadt, aki a POFOSZ-ban vállalt szerepet, a másikat Kossuth-díjat kapott vagy egy utcát neveztek el róla, de egész életüket végigkísérte az élmény, hogy a diktatúra legnehezebb időszakában is összetartottak... Mindez választ ad a kérdésre: Mi ellen szólaltak föl a szegedi egyetemisták 1956 őszén?

Az SZTE vezetése nevében hangsúlyozta a Dr. habil. Zakar Péter rektorhelyettes: fejet hajtanak azoknak az elődöknek az emléke előtt, akik ellenálltak a diktatúrának, köszönet illeti mindazokat, akik kivívták azt a szabadságot, ami mai utódaikat élte.

Köszönettel kezdte köszöntőjét Dr. Kiss Tamás, a MEFESZ egykori alapítója is: elismerve egykori hallgatótársai helytállását és bátorságát, illetve kifejezve háláját az SZTE vezetői előtt azért, hogy megtisztelték jelenlétükkel az Auditórium Maximumban folytatódó megemlékezést.

Dióhéjban elmesélte 1956. október 16., a MEFESZ születése napjának előzményeit és következményeit. A visszaemlékezésében utalt a Vető Miklós, az SZTE díszdoktora (/sztehirek/2018-oktober/1956-forradalom-tiz?folderID=45495&objectParentFolderId=19396) által az SZTE Hírportálnak adott interjúban foglaltakra is. Dr. Kiss Tamás hangsúlyozta: a MEFESZ a szegedi egyetemisták támogatásával lett olyan szervezetté, amely zászlajára tűzhetette az ifjak, a fiatalok szüleinek és nagyszüleinek, a legkülönbözőbb társadalmi csoportoknak a követeléseit.

Az orosz nyelv fakultatív oktatásának óhajától a szovjet csapatok kivonásának követeléséig jutottak a MEFESZ tagjai azon az 1956. október 20-i nagygyűlésen, amelyen már oktatóik egy részének a támogatását is maguk mögött tudhatták.

„Csatlakozzatok!” – a szegedi egyetemisták küldötteinek elévülhetetlen érdeme, hogy 1956. október 22. után eljuttatták az ország többi egyetemére a MEFESZ és követelésienek a hírért.

A "Kiss Tamás és társai" perben elítélt 8 szegedi egyetemista elleni vádak között szerepelt, hogy olyan mozgalmat indítottak, amely „a proletárdiktatúra megdöntéséhez vezethetett volna” – idézte az ítélet indoklását Dr. Kiss Tamás, majd hozzátette: – De sajnos nem vezetett...

„Országot megváltó MEFESZ eszme” című alkalmi költeményét szavalta el vitéz Furák András. Az egykori tanítóképzős diák – az ünnepséget követően, kérdéseinkre válaszolva elmondta –, hogy 1956 őszének nagygyűlésein, a tüntetéseken többször is elszavalta a Nemzeti dalt. Ám nemcsak ezt rótták fel bűnéül, amikor tíz hónapra börtönbe zárták, hanem azt is, hogy alma matere újszegedi épületének oromzatáról leverte a vörös csillagot... A nyugdíjas műszaki tanár a rendszerváltozás óta újra és újra újabb és újabb versében éneкли meg a MEFESZ-t, amely „...szabadságot hozott a Nemzetre...”

Kitüntetések a hallgatói önkormányzattól

Az „Egyetemi Autonómia és a Hallgatói Önkormányzatiság Napja” is október 16. a szegedi egyetemen. Ebből az alkalomból az SZTE hallgatói önkormányzatát támogató egyetemi munkatársak, illetve egykori és mai egyetemisták vehettek át elismerést a MEFESZ egykori elnökétől és az SZTE EHÖK általános alelnökétől.

A Hallgatói Mozgalomért Emlékérem oktatói tagozatán a 2018-as év díjazottja Dr. Szász Géza (SZTE BTK); a hallgatói tagozaté Török Márk, korábbi BTK HÖK elnök, 12 évig EHÖK elnök.

A Hallgatói Mozgalomért Emlékérem külsős támogatói tagozatán a 2017-es évben díjazott személy, Kalmár Zoltán (SZTE ZMK), aki a díjat az idei ünnepségen vette át; a 2018-as év díjazottja: Tóthné Márkus Katalin (SZTE Teleki Blanka Kollégium). A Hallgatói Mozgalomért Emlékplakettet öt egykori egyetemista kapta meg.

Az SZTE 1956-ra emlékező ünnepsége a Himnusz közös eléneklésével kezdődött, a Szózat hangjaival zárult.